

Fábián Imre ÉLETRAJZ

„Bánhidai születésű bányász vagyok. A háború utolsó évében fiatal asztalos segéd voltam, amikor munkaszolgálatosként bányába kerültem. A háború utáni megélhetés, újrakezdés és a számomra sokat jelentő vajúrok hatására bányász maradtam. Abban az időben a bányaszerkezetekről apró vázlatokat rajzoltam, mivel a famegmunkálás ilyen módja új volt nekem. Háború után a XV-ös aknán, és a Villám nyomdában időszakonként dekorációs és rajz feladatokat kaptam. Készítettem rajzfilmet (Palás Tóni), rajzoltam karikatúrákat. Két országos plakátpályázaton első díjat nyertem.

A Népház „Szabad Iskolájában” – később szakkörében – tanultam rajzolni, festeni. Két leszállás közt gyűjtöttem a képzőművészet szakmai ismereteit. Országos, megyei kiállításokon többnyire tájképekkel vettem részt. Hét önálló kiállításom volt Tatabányán. Belekezdtem a hajdan volt Bánhida emlékeinek gyűjtésébe, megörökítésébe. Álmaimban összekapcsolódnak a régi szép Bánhida és a bánya jó és rossz emlékei.

Most, hogy már Tatabánya csak a nevében bánya, elhatároztam, hogy megörökítem a bányászok küzdelmét, a vajúr mesterség szépségeit. A bányászkodás kemény férfimunka. De a bánya, az a földalatti világ, ahol a gyenge fizikumú, a robosztus erejű, a szellemi képesség minden fokozata munkát, kenyeret kapott. Mi bányászok, a világ szeme elől elzártan küzdöttünk, termeltünk. Alkotásaink lent maradtak a mélyben, termelésünk elszállt az égbe. Nagypáink kezdték a széntermelést Tatabányán, követték apáink, majd mi is leszálltunk a mélybe. Azok a fiatalok, akik tőlünk vették át a bányát, csak a nehéz küzdelmet örökölték. A föld alatt töltött 35 évem során a bányászat olyan nagy változáson és fejlődésen ment át, hogy ma talán csak a jelei látszanak a régi bányaművelésnek. A néhány szívlapát, ami még használatban van, keveset mond. Már csak emlék a kézi lámpás, a kalapban, sokszor



Fábián Imre (balra) a tatabányai Bányász Képzőművész Körben, 1955 körül

ruha nélkül dolgozó bányász. A „cúgot”, csillevonatot húzó bányaló, a kúszva járható vajúatok, a katedrálisbelsőre emlékeztető ácsolat remekművek, szép és erős faácsolatok, épen, vagy nyomástól összetöve. Megörökítem az emlékekben gazdag bányász-múltat, mely a feledés homályába vesz el.”

(Fábián Imre grafikus, festőművész kiállítása, Tatabánya, 2017, Bánhidai Baráti Kör Egyesület. Katalógus)



Fábián Imre: *Csillertolók*



Fábián Imre: Plakátok

Monos Zsuzsa

MŰVÉSZET ÉS ÖNMEGVALÓSULÁS A KÖLCSEY ISKOLAGALÉRIÁBAN

...Bencsik János megnyitójában az önmegvalósításról beszélt. Ha megvalósítod önmagad, másoknak is lehetőséget adsz rá. Ezt tette az iskola, ezt teszik a művészek. És mitől is önmaga egy város? Igazán nem a közigazgatási határoktól vagy a földrajzi adottságaitól. Szellemiségétől, kultúrájától. Tatabánya az itt „megvalósuló” és önmagukat kifejező művészekről is kapta egyik jellegzetes arculatát.

És hogy mi Fábián Imre története, élete és ars poeticája? Ha összetalálkozott rég látott pályatársaival, megkérdezték tőle, hogy fest-e még. Jó érzés volt számára, hogy nyugdíjasan is együtt látták benne a vájárt és a festőt. De azt senki sem kérdezte meg tőle, hogy miért „kapott rá” a karikatúrák rajzolására? Nemrég történt – mesélte –, hogy kamrája polcáról ráborult egy nagy doboz tele rajzvázlatokkal és bányásztársairól készült karikatúrákkal. Már rég megfeledezett erről a gyűjteményről. A háború

után, az ország újjáépítése idején kezdett el rendszeresen rajzolni. Az akkori XV-ös aknán, a MADISZ ifjúsági szervezetben a faliújság cikkeihez készített rajzokat. Ezeket a firkálásokat akkor a vezetők csupán gyermeketeg pótcselekvésnek vélték. Ám Fábián Imre egyre jobban és vakmerőbben belelendült. Egy nagy tablóra lerajzolta az egész üzemvezetőséget *Mit hozott a Mikulás?* címmel. Magát sem hagyta ki, mint krampuszt belerajzolta a Mikulás puttonyába. Majd Mikulás éjjelén becsempészte az üzem felolvasójába. Ez volt a művész első legnagyobb sikerélménye. Elismerő, nagy nevetéssel díjazták alkotását. Nos, így kötődött egy életre a képzőművészethez. És ami a nagy tabló és a leboruló doboz közti időben, a „röpke” ötven évben történt velünk, az a mi történelmünk...

(*Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 1999. október 21.)



Fábián Imre: *Betlehemesek*



Horváth Éva: *Hotel Silvanus, Visegrád, 2007*



Horváth Éva: *Puskás Akadémia Sportközpont (kavics-padok), Felcsút*